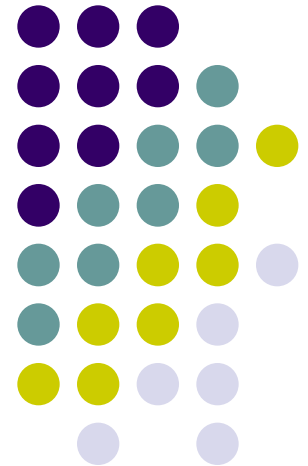

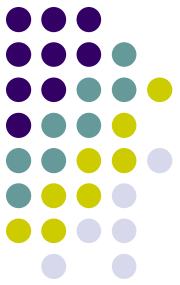
Jednopřípadová studie

MVZ453 Výzkum konfliktů
Mgr. Jana Urbanovská, Ph.D.
3.4.2013

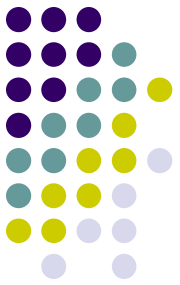

Obsah

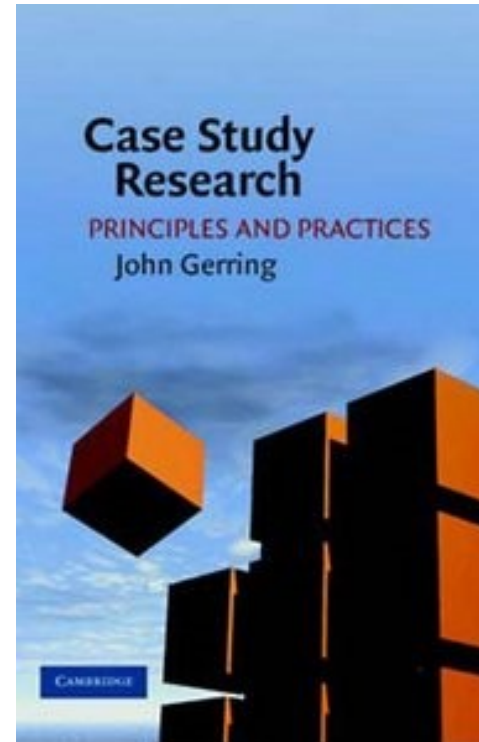
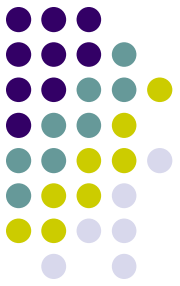
- Úvod
- Významní autoři/díla
- Vývoj případové studie
- Definice základních pojmů
- Typy případových studií
- Cíle/funkce případových studií
- Formulování konceptů
- Specifikace a operacionalizace proměnných
- Výběr případu

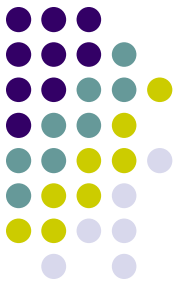
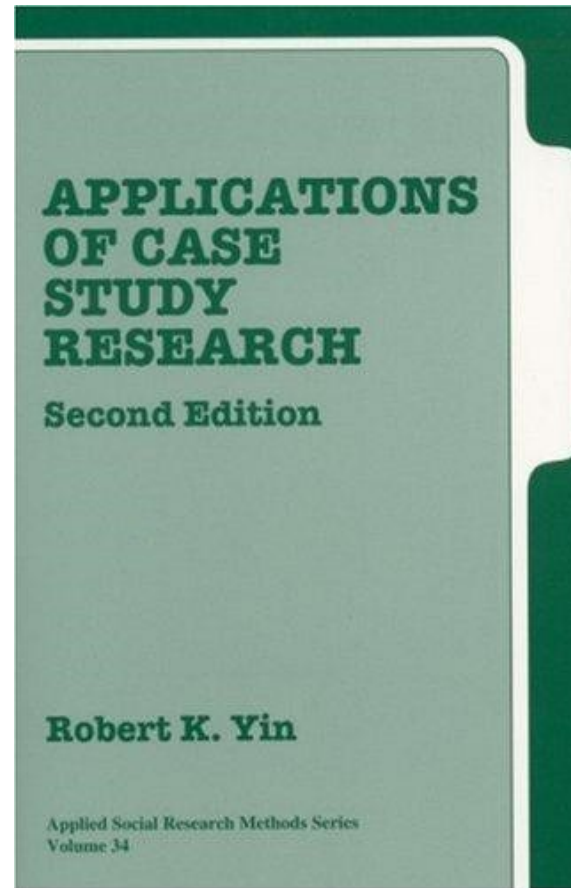
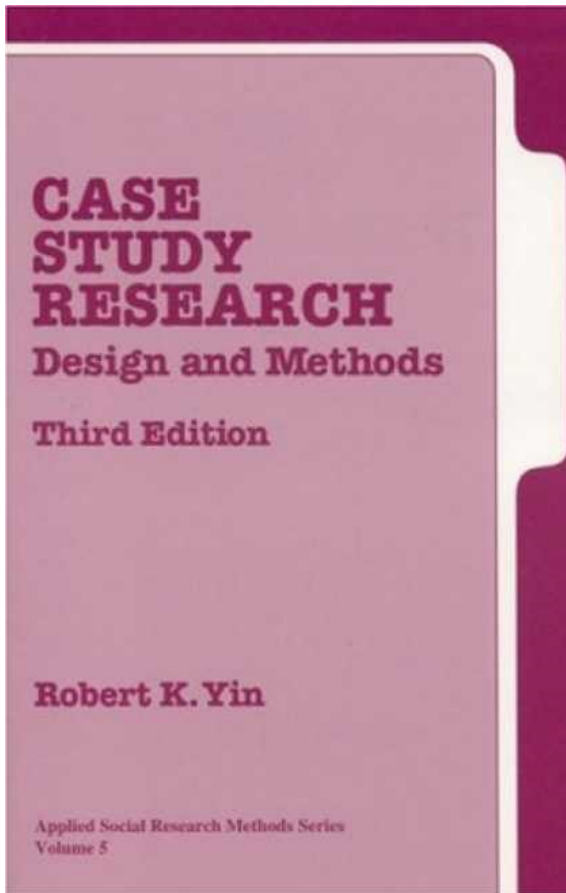
Úvod

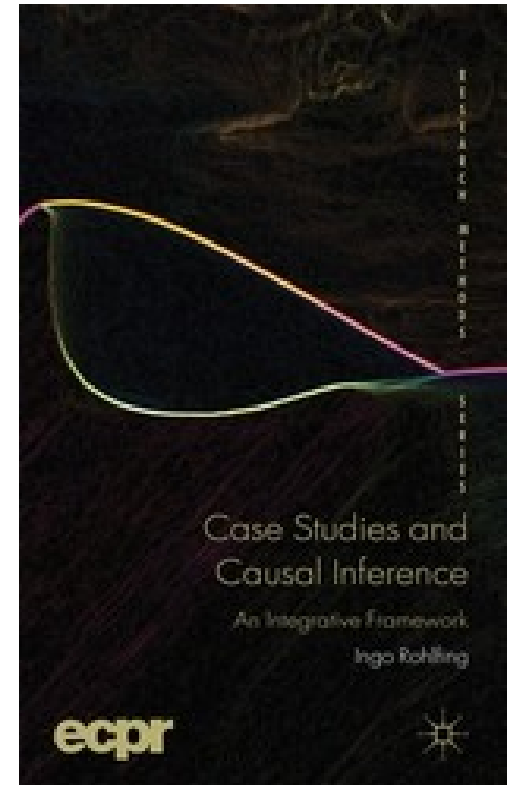
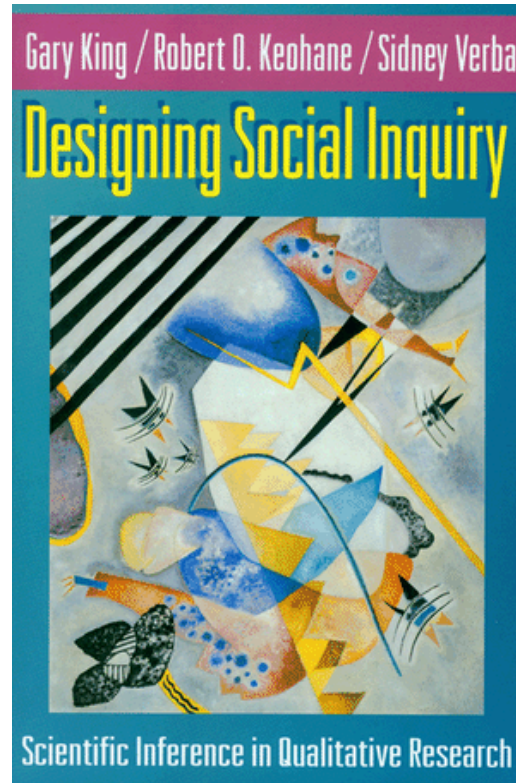
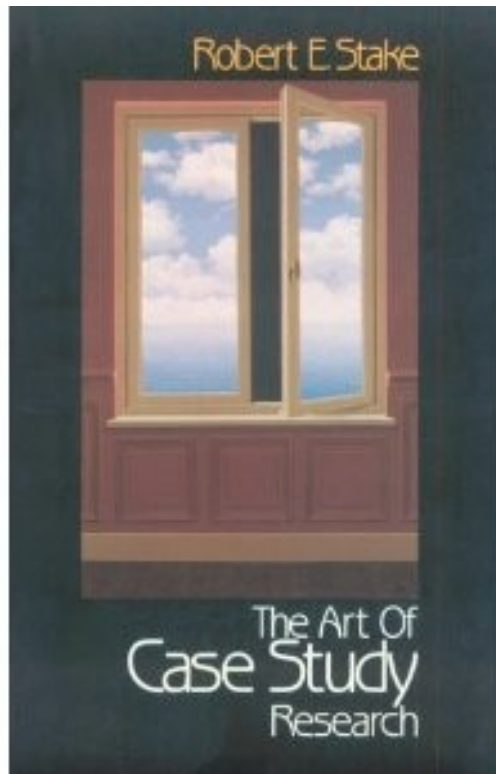
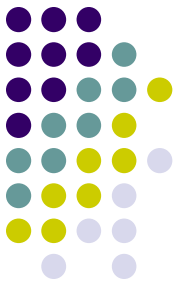

- jedna z **nejčastějších kvali metod**
- detailní studium **jednoho případu**
- sbíráme velké množství dat od jednoho případu (X kvanti)
- zachycení **složitosti případu**, popis vztahů v jejich celistvosti
- důkladným prozkoumáním jednoho případu lépe porozumíme jiným podobným případům
- hodnota závisí na tom, jak dobře je **zaostřená**

Významní autoři/díla

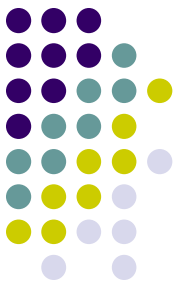

Vývoj případové studie

- kořeny v **historických vědách**
- nyní různá odvětví vědy (společenské vědy, pedagogika, právo, lékařství, informatika)
- podíl na rozšíření – **americká chicagská škola** (kvali)
- **pronikání pozitivismu** (= rozmach kvanti) → kritika PS: není schopna poskytnout jasné nástroje k verifikaci výsledků výzkumu a hromadit teoreticky relevantní poznání
- od 80. let **zájem obnoven** (rovnost kvali a kvanti)
- **politologie a MV**: podíl PS – 14 % článků (X ne vše skutečná PS)

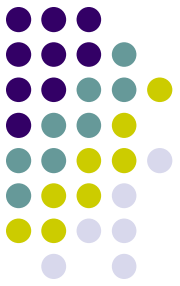

Definice základních pojmů

Případ

- „prostorově **ohraničený fenomén** (jednotka) pozorovaný v jednom časovém bodě nebo v jednom časovém období“ (Gerring 2007)
- „ohraničený fenomén, který je **příkladem třídy podobných fenoménů** vytvářejících populaci“ (Rohlfing 2010)
- vždy musí být **případem něčeho**
  - *What is this a case of?* = definující otázka PS
- uzavřenost, jasné hranice, vnitřní logika fungování, specifická podstata
- ideální jak časové, tak tematické ohraničení

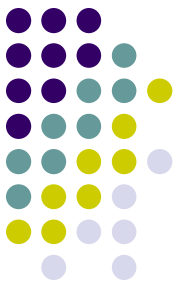

Příklady případů:

- genocida ve Rwandě r. 1994 coby případ afrického etnického konfliktu
- Somálsko od počátku 90. let do současnosti coby případ zhrouceného státu
- zásah NATO v Kosovu r. 1999 coby případ humanitární intervence (?)
- Německo se svou zahraniční politikou po 2. s. v. coby případ civilní mocnosti

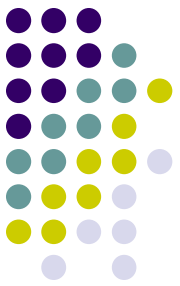
Vaše příklady?

Případová studie

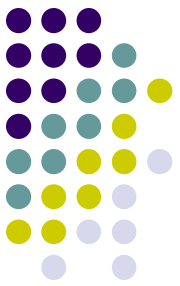
- = **detailní analýza případu**
- cílem poskytnout **hluboké porozumění** nebo **příčinné vysvětlení** případu
- zohledňuje celkový **kontext fenoménu**
- poskytuje **komplexní obrázek** (Kořan 2008)
- = „intenzivní studie jednoho případu, kde je účelem studie – přinejmenším částečně – **objasnit širší třídu případů** (populaci)“ (Gerring 2007)

Typy případových studií

1) Jedinečná PS

- sociální svět nelze teoreticky abstraktně zachytit (ontologie)
- cílem **hluboké porozumění případu** a jeho důkladné prozkoumání
- důraz na **jedinečnost případu**
- „**vnitřní**“ (intrinsic) – Stake 1995, „**konfigurativně-idiografická**“ – Eckstein 1975
- **interpretativní porozumění** – stejná vědecká hodnota jako teoretické/příčinné vysvětlení (epistemologie)
- X Gerring: nejedná se o PS (nepracuje s případem širší třídy fenoménů) → označení „**single-outcome study**“

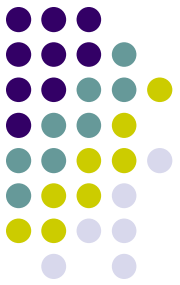

Který z následujících příkladů je **studií pouze „jednoho výsledku“**?

- 1) What explains the relatively weak American welfare state?
- 2) What explains welfare state development within the OECD?
- 3) What explains variation in U.S. welfare spending over time?
- 4) What explains variation in U.S. welfare spending across states?

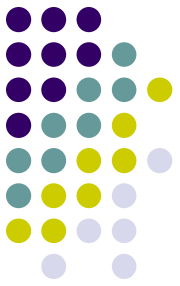
→ více o jedinečné PS viz Gerring 2007: 187-210

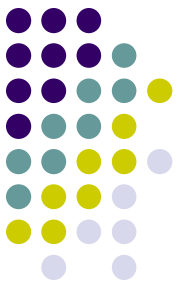
2) Disciplinovaná interpretativní PS

- jinak též případová studie vedená teorií (Levy), disciplinovaná konfigurativní studie (Eckstein; Verba; George – Bennett), interpretativní případová studie (Lijphart) či vysvětlující případová studie
- na pomezí mezi jedinečnou a instrumentální PS
- cílem **popis, vysvětlení, interpretace a/nebo porozumění případu**, nikoli teoretická generalizace
- **teorie jako vodítko** pro identifikování hlavních procesů a proměnných
- využití existující teorie, která dosud na daný fenomén **nebyla aplikována**
- příspěvek k **testování teorie** (návrhy na vylepšení teorie)
- problém **selektivního rekonstruování události**

3) Instrumentální PS

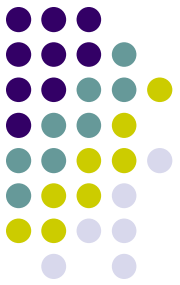
- **případ** slouží jako **nástroj pro práci s teorií**
- mnohé společné znaky s jedinečnou PS
- hodnota spočívá v přínosu pro obecnější, **teoretické poznání**
- sledování jiného cíle, než „jen“ poznání daného fenoménu
- **mainstreamový přístup – viz dále**

Dělení podle cílů (Levy 2008):

- 1) **idiografická**: cílem popsat, vysvětlit nebo interpretovat určitý případ, bez nároků na generalizaci; induktivní (ateoretická) nebo vedená teorií
- 2) **vytvářející hypotézy**: cílem vyvinout obecnější teoretické předpoklady (zobecnitelné závěry)
- 3) **testující hypotézy**: cílem testovat teorie (často zpochybňováno)
- 4) **tzv. plausibility probes** (zjištění pravděpodobnosti): cílem zpřesnit hypotézu nebo teorii, zlepšit operacionalizaci proměnných, zjistit vhodnost případu jako nástroje pro testování teorie („pilotní studie“)

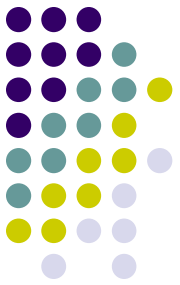
→ další příklady dělení případových studií viz Hendl 2008: 102-103; Lijphart 1971: 691; Eckstein 1975: 96-123

Cíle/funkce případových studií

- **jedinečná PS** – vnitřní cíl: porozumění danému případu
- **instrumentální PS** – i vnější cíle: tvorba, hodnocení/testování, příp. modifikace teorie
- PS jistější v posuzování toho, **zda a jak** proměnné ovlivnily výsledek, než toho, **do jaké míry** jej ovlivnily

Theory-building

Formulating concepts

Selecting cases

Exploratory empirical analysis

Formulating hypotheses

Theory-testing

Formulating concepts

Formulating hypotheses

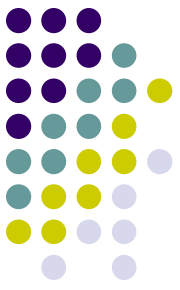
Selecting cases

Deductive empirical analysis

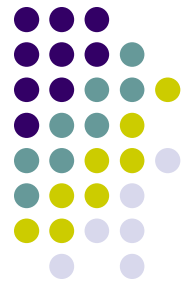
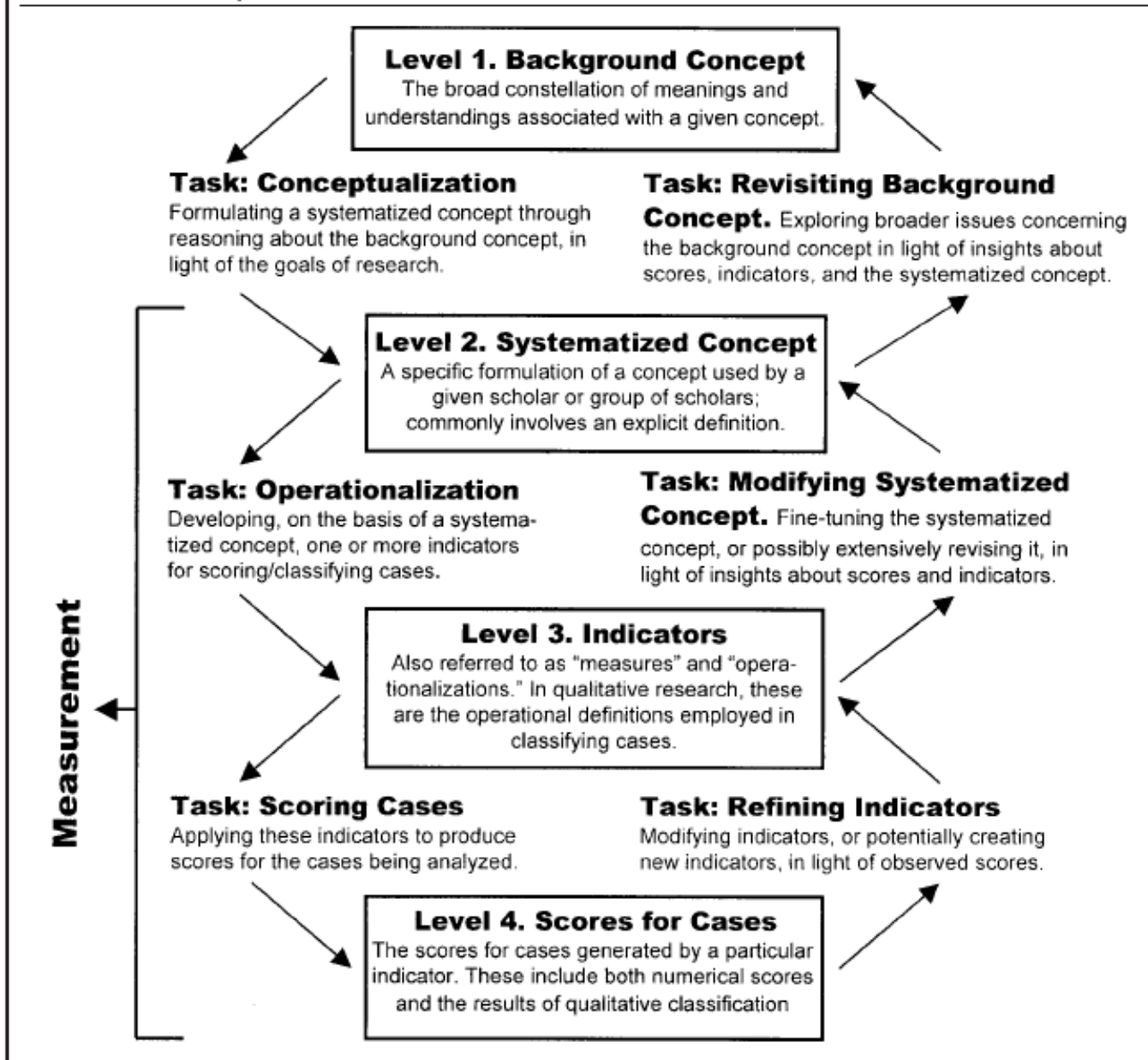
Evaluating hypotheses

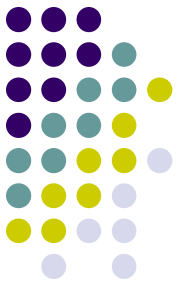

Formulování konceptů

- **koncept** = něco, o co se zajímáme
    - něco **velkého a obecného** (válka)
    - něco **specifického** (mírový proces následující po konfliktu)
  - Goertz 2006: 3 úrovně konceptů:
    - 1) základní koncept** (*background concept*) = obecný fenomén, o který se zajímáme
    - 2) systematizovaný koncept** (*systematized concept*) = definice základního konceptu
    - 3) operacionalizace konceptu** = určení hodnot, kterých mohou nabývat proměnné (= uděláme koncept použitelným pro empirický výzkum)
  - podobně Adcock – Collier 2001: 4 úrovně konceptů
- více o vytváření konceptů viz Goertz 2006; Adcock – Collier 2001

FIGURE 1. Conceptualization and Measurement: Levels and Tasks

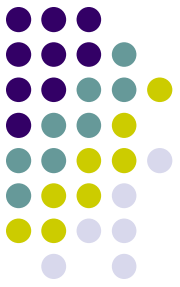
Příklad formulování konceptu:

- 1. úroveň – „participace v operacích na udržení míru“
- 2. úroveň – „participací rozumíme zapojení vojenských/civilních jednotek přispívajících států do dané operace na udržení míru“
- 3. úroveň – koncept (participaci) operacionalizujeme jako „počet vyslaných vojenských/civilních jednotek do operace na udržení míru“
- 4. úroveň – hodnoty pro konkrétní případ/y (např. počet českých vojáků v operaci na udržení míru v Gruzii)

Vaše příklady?

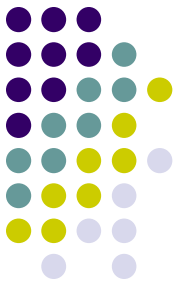
Specifikace a operacionalizace proměnných

- úzká souvislost s koncepty
- **nezávislá proměnná** (X) = příčina (faktor, determinant, vysvětlující proměnná)
- **závislá proměnná** (Y) = důsledek (výsledek, vysvětlovaná proměnná)
- + **zprostředkující** a **kontrolní** proměnné
- proměnné specifikovány na základě teorie (+ expertíza vědce)
- při širokém definování proměnných → problémy s určením hodnot (= operacionalizací)
- kvali i kvanti hodnoty

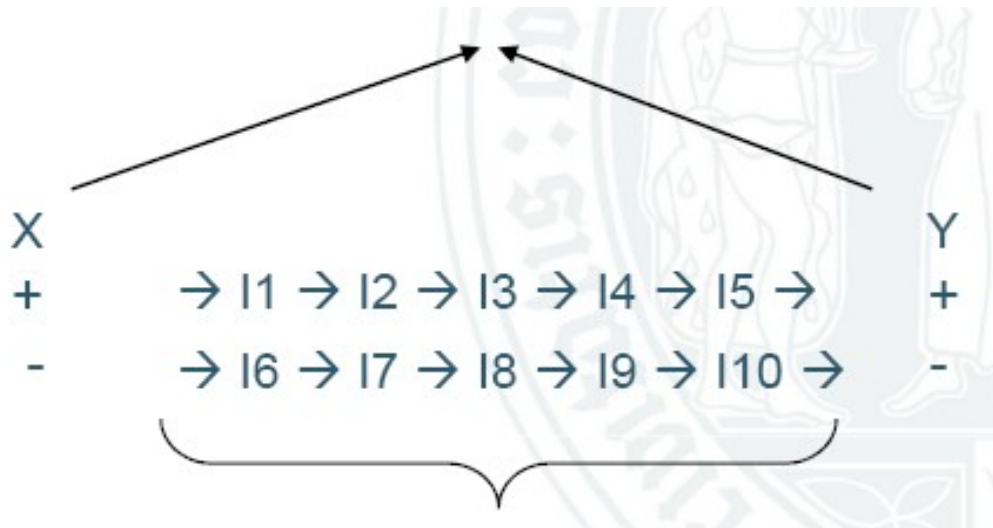
Zkuste si specifikovat a operacionalizovat své proměnné (X a Y).

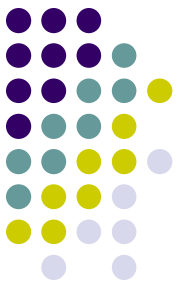

Vztahy mezi proměnnými:

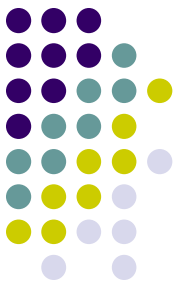
příčinné efekty

příčinné mechanismy

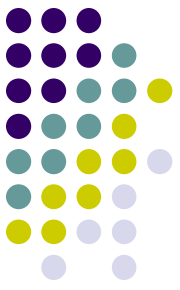
- **příčinné efekty**
    - v zájmu kvanti vědců
    - určení vlivu jednotlivých proměnných
  - **příčinné mechanismy**
    - v zájmu kvali vědců (vedle p. efektů)
    - intervenující propojení mezi nezávislou a závislou proměnnou
    - obr.: kroky 1 až 10 mezi X a Y (logická návaznost)
    - působí pouze uvnitř určitého kontextu
    - ne vždy můžeme procesy bezprostředně pozorovat → můžeme je nedokonale odvodit a hypoteticky předpokládat na základě dat
  - příčinné efekty můžeme zjistit i bez znalosti příčinných mechanismů X
příčinné mechanismy bez znalosti efektů identifikovat nelze
  - **rozbor/sledování procesu** (*process tracing*) – technika k zachycení příčinného mechanismu
- více o sledování procesu viz George – Bennett 2005: 205-232; Checkel 2008: 114-127

Výběr případů

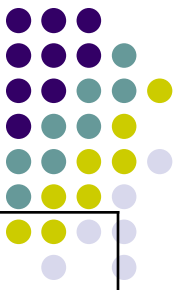
- další krok v tvorbě PS
- jedna z největších nástrah PS, **vliv na kvalitu a platnost výzkumu**
- **jedinečná PS** – výběr na základě jedinečnosti případu
- **instrumentální PS** – výběr **specifickými metodami** z populace případů → spočívá na **analýze populace** (nutná její znalost)
- Gerring → **9 technik výběru případů**: typický, rozmanitý, extrémní, vymykající se, vlivný, klíčový (= nejpravděpodobnější a nejméně pravděpodobný), tzv. *pathway*, nejpodobnější a nejodlišnější případ

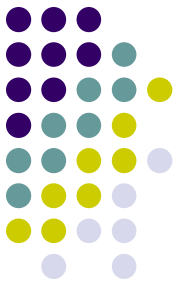

(Gerring 2007: 89-90)

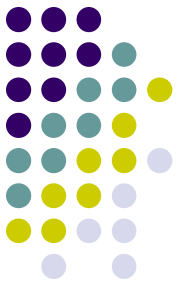
Techniques of case-selection	Definition	Uses
1. Typical	Cases (one or more) are typical examples of some cross-case relationship.	Hypothesis testing
2. Diverse	Cases (two or more) illuminate the full range of variation on X_1 , Y , or X_1/Y .	Hypothesis generating or hypothesis testing
3. Extreme	Cases (one or more) exemplify extreme or unusual values on X_1 or Y .	Hypothesis generating
4. Deviant	Cases (one or more) deviate from some cross-case relationship.	Hypothesis generating

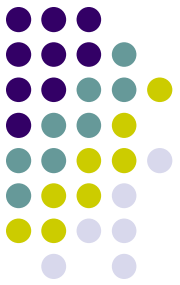
5. Influential	Cases (one or more) with influential configurations of the independent variables.	Hypothesis testing
6. Crucial	Cases (one or more) are most- or least likely to exhibit a given outcome.	Hypothesis testing
7. Pathway	Cases (one or more) where X_1 , and not X_2 , is likely to have caused a positive outcome.	Hypothesis testing
8. Most-similar	Cases (two or more) are similar on specified variables other than X_1 and/or Y.	Hypothesis generating or hypothesis testing
9. Most-different	Cases (two or more) are different on specified variables other than X_1 and Y.	Hypothesis generating or hypothesis testing

- **nejužívanější techniky výběru případů:**
  - klíčový, nejpravděpodobnější a nejméně pravděpodobný případ → **testování teorie**
  - vymykající se a extrémní případ → **vytváření teorie**
- **klíčový případ**
  - co nejvíce odpovídá předpokladům existující teorie
  - pokud ve všech směrech odpovídal testované teorii a její předpovědi o procesu a výsledku byly chybné, pak je zřejmě chybná i sama teorie
  - v praxi těžké najít teorii dostatečně specifickou k určení klíčového případu → nejpravděpodobnější a nejméně pravděpodobný případ (Eckstein)

- případ, který je **nejméně pravděpodobný** pro testovanou teorii, ale nejvíce pravděpodobný pro ostatní teorie
  - = nejlepší možný důkaz pro **posílení teorie**
  - teorie prošla tzv. **nejtvrdším možným empirickým testem**
- případ, který vypadá jako **nejpravděpodobnější** pro testovanou teorii, ale ukáže se platný i pro alternativní teorie
  - = **zpochybnění teorie**
  - teorie neprošla tzv. **jednoduchým testem**

- **vymykající se případ**

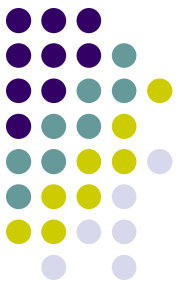
- vykazuje **překvapující hodnotu** jeho proměnné
- deviantní = anomální, nenormální
- často **produktem testování teorie**

- **extrémní případ**

- vykazuje **extrémní hodnotu** závislé nebo nezávislé proměnné

→ více o výběru případů viz Gerring 2007: 86-150; Seawright – Gerring 2008

Přiřadte typ případu k jednotlivým příkladům:

- 1) město, které co nejvíce reprezentuje současný americký způsob života
  - 2) USA jako centrální země v systému globálního vládnutí
  - 3) malý stát, který i přes svou velikost hraje ústřední roli v systému globálního vládnutí
  - 4) země, která má buď mnohem lepší (např. Botswana) / mnohem horší (např. VB) ekonomický vývoj vzhledem k určitým očekáváním
  - 5) etnicky nejhomogennější / nejheterogennější společnost ve studii o etnických konfliktech
- a) extrémní případ
  - b) vymykající se případ (deviantní)
  - c) typický případ
  - d) nejméně pravděpodobný případ
  - e) nejvíce pravděpodobný případ

Zdroje

- Adcock, Robert – Collier, David (2001): Measurement Validity: A Shared Standard for Qualitative and Quantitative Research, *American Political Science Review*, roč. 95, č. 3, s. 529-546.
- Checkel, Jeffrey T. (2008): Process Tracing, in: Klotz, A., Prakash, D.: *Qualitative Methods in International Relations: A Pluralist Guide*, NY, Palgrave Macmillan, s. 114-127.
- Collier, David – Mahoney, James (1996): Insights and Pitfalls: Selection Bias in Qualitative Research, *World Politics*, roč. 49, č. 1, s. 56-91.
- Eckstein, H. (1975): Case Studies and Theory in political science, in: Greenstein, F. – Polsby, N. (eds.): *Handbook of Political Science*, Reading, Addison-Wesley, s. 79-138.
- Gerring, John (2007): *Case Study Research. Principles and Practices*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Goertz, Gary (2006): *Social Science Concepts: A User's Guide*. Princeton: Princeton University Press, s. 27-53.
- Hendl, Jan (2008): *Kvalitativní výzkum. Základní teorie, metody a aplikace*, Praha, Portál.
- King, Gary – Keohane, Robert O. – Verba, Sidney (1994): *Designing Social Inquiry: Scientific Inference in Qualitative Research*, Princeton, Princeton University Press.
- Kořan, Michal (2008): Jednopřípadová studie, in: Drulák, P.: *Jak zkoumat politiku. Kvalitativní metodologie v politologii*, Praha, Portál, s. 29-61.
- Levy, Jack S. (2008): Case Studies: Types, Designs, and Logics of Inference, *Conflict Management and Peace Science*, roč. 25, č. 1, s. 1-18.
- Lieberson, Stanley (1991): Small Ns and Big Conclusions: An Examination of the Reasoning in Comparative Studies Based on a Small Number of Cases, *Social Forces*, roč. 70, č. 2, s. 307-320.
- Lijphart, Arend (1971): Comparative Politics and the Comparative Method, *American Political Science Review*, roč. 65, č. 3, s. 682-693.
- Ragin, Charles (2000): *Fuzzy-Set Social Science*, Chicago, University of Chicago Press.
- Rohlfing, Ingo (2010): *Přednášky z kurzu Methodologies of Case Studies*, ECPR Summer School on Methods and Techniques, 2.-14.8.2010, Lublaň.
- Seawright, Jason – Gerring, John (2008): Case-Selection Techniques in Case Study Research: A Menu of Qualitative and Quantitative Options, *Political Research Quarterly*, roč. 61, č. 2, s. 294-308.